

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa **V. M.**, bývajúceho v R., proti odporcovi **S. M. Z., a.s. J.**, so sídlom v J., IČO: X., zastúpenému JUDr. Z. N., advokátkou so sídlom v B., **o určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru výpoveďou a náhradu mzdy**, vedenej na Okresnom súde Revúca pod sp. zn. 3 C 35/2009, o dovolaní odporcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 11. mája 2010 sp. zn. 13 Co 88/2010, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Navrhovateľovi nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Revúca rozsudkom z 26. januára 2010 č.k. 3 C 35/2009-153 návrh navrhovateľa o určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru výpoveďou a náhradu mzdy zamietol. Navrhovateľa zaviazal zaplatiť odporcovi trovy konania vo výške 4 583,75 € a Slovenskej republike na účet Okresného súdu Revúca 40,06 € titulom náhrady trov štátu. Výrok o náhrade trov konania odôvodnil § 142 ods. 1 O.s.p. vzhľadom na úspech odporcu v konaní.

Krajský súd v Banskej Bystrici na odvolanie navrhovateľa rozsudkom z 11. mája 2010 sp. zn. 13 Co 88/2010 **a/** rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej, pokiaľ bol návrh navrhovateľa zamietnutý, potvrdil, **b/** vo výroku, ktorým bol navrhovateľ zaviazaný zaplatiť odporcovi trovy konania v sume 4 583,75 € zmenil tak, že odporcovi náhradu trov konania

nepriznal, **c/** vo výroku, ktorým bol navrhovateľ zaviazaný zaplatiť Slovenskej republike na účet Okresného súdu Revúca sumu 40,06 € titulom náhrady trov štátu, potvrdil, **d/** odporcovi nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. Zmeňujúci výrok o trovách konania odôvodnil § 150 O.s.p.; dôvody osobitného zreteľa, pre ktoré úspešnému odporcovi nepriznal náhradu trov konania videl v osobných pomeroch navrhovateľa, ktorý po skončení pracovného pomeru zostal nezamestnaný a tiež aj v charaktere prejednávanej veci, keďže dôvodom skončenia pracovného pomeru boli organizačné zmeny u odporcu. Z tých istých dôvodov odporcovi nepriznal aj náhradu trov odvolacieho konania.

Rozsudok odvolacieho súdu vo výroku, ktorým odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvého stupňa a odporcovi nepriznal náhradu trov prvostupňového konania, a vo výroku o nepriznaní náhrady trov odvolacieho konania, odporca napadol dovolaním. Podané dovolanie odôvodnil v zmysle § 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p. tým, že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., konkrétne k vade podľa § 237 písm. f/ O.s.p. K odňatiu možnosti konať pred súdom došlo postupom odvolacieho súdu, ktorý porušil jeho procesné práva vyplývajúce nielen z Občianskeho súdneho poriadku, ale i z článku 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky. V odvolacom konaní nemal možnosť vyjadriť sa k niektorým tvrdeniam navrhovateľa, nemal možnosť navrhnúť dôkazy a vyjadriť sa k právnym postupom a záverom odvolacieho súdu, nemohol tak účinne brániť svoje záujmy chránené právom. Navrhovateľ nepredložil, ani nenavrhol vykonať žiadne dôkazy, ktoré by odôvodňovali aplikáciu ustanovenia § 150 O.s.p. Okresný súd sa aplikáciou tohto ustanovenia nezaoberal, ani sa k nej v odôvodnení nevyjadril. V tomto smere poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 1 Cdo 145/2004, podľa ktorého, ak odvolací súd potvrdí rozsudok súdu prvého stupňa z iného právneho dôvodu, vychádzajúceho zo skutočností, ktoré neboli navrhovateľom tvrdené a ani súd prvého stupňa sa nimi vo svojom rozhodnutí nezaoberal, bez toho, aby účastníkovi konania umožnil sa k novým právnym záverom vyjadriť, prípadne predložiť dôkazy, ktoré sa z hľadiska doterajších právnych záverov súdu prvého stupňa nejavili významnými, odníme takémuto účastníkovi možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Pokiaľ navrhovateľ mal právo podať odvolanie proti prvostupňovému rozhodnutiu zaväzujúcemu ho aj na zaplatenie náhrady trov konania, odporca toto právo vo vzťahu k výroku rozsudku odvolacieho súdu o náhrade trov odvolacieho konania nemal. Až z rozhodnutia odvolacieho súdu sa odporca dozvedel, že odvolací súd vyvodil svoj iný právny záver zo skutočností nikým netvrdených a prvostupňovým súdom nehodnotených. V tomto štádiu už nemal možnosť zaujímať k nim

stanoviská, navrhovať dôkazy na ich vyvrátenie alebo aspoň spochybníť a vyjadriť sa k ich právnej relevantnosti vo vzťahu k predmetu konania. Znemožnenie realizácie procesných práv účastníka v takomto prípade je dôsledkom nerešpektovania ústavného princípu dvojinštančnosti občianskeho súdneho konania odvolacím súdom, lebo účastníkovi konania odopiera možnosť prieskumu správnosti nových, poprípade – z pohľadu súdu prvého stupňa dosiaľ bezvýznamných skutkových zistení. Dôvodom zmätočnosti je i situácia, kedy súd v rozpore so zákonom neumožnil účastníkom vyjadriť sa k novým právnym záverom. Odvolací súd nijako účastníkom neoznámil, že je názoru, že sa na vec vzťahuje ustanovenie, ktoré pri doterajšom rozhodovaní súdu prvého stupňa nebolo použité a je pre rozhodnutie veci rozhodujúce (§ 213 ods. 2 O.s.p.). Nevyzval dovolateľa, aby sa vyjadril k možnému použitiu § 150 O.s.p. Ak by dovolateľ mal vedomosť o tom, že súd mieni aplikovať § 150 O.s.p., určite by sa k tomu vyjadril a nesúhlasil by s takým postupom a snažil by sa navrhnúť vykonanie dôkazov o majetkových, pracovných a podnikateľských pomeroch navrhovateľa na preukázanie, že tu nie sú dôvody hodné osobitného zreteľa podľa § 150 O.s.p. Pritom nezohľadnil, že odporca bol v konaní procesne úspešný a mala mu byť priznaná náhrada trov konania proti procesne neúspešnému navrhovateľovi (§ 142 ods. 1 O.s.p.); dôvody na aplikáciu § 150 O.s.p. neboli dané. Vzhľadom na to odporca žiadal, aby dovolací súd napadnuté výroky rozsudku odvolacieho súdu zrušil a vec v rozsahu zrušenia vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

Navrhovateľ vo vyjadrení k dovolaniu navrhol dovolanie ako neprípustné odmietnuť. V konaní nedošlo k odňatiu možnosti dovolateľa konať pred súdom, pretože mal právo vyjadriť sa ku všetkým skutočnostiam na súde prvého stupňa i k odvolaniu a svoje tvrdenia ničím nepreukázal. Odvolací súd správne vo veci rozhodol a zmenený výrok odôvodnil osobnými, majetkovými pomermi navrhovateľa a charakterom prejednáwanej veci.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený advokátkou (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 a nasl. O.s.p.).

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.). Dovolanie v danom prípade smeruje proti výrokom

rozsudku odvolacieho súdu o trovách prvostupňového a odvolacieho konania. Tieto výroky sú síce súčasťou rozsudku odvolacieho súdu, majú ale charakter uznesenia a tento charakter nestrácajú, aj keď rozhodnutie o trovách s meritórnym rozhodnutím vo veci súvisí a je do neho pojaté (§ 167 ods. 1 O.s.p.). Vzhľadom na túto povahu rozhodnutia odvolacieho súdu o trovách konania treba prípustnosť dovolania proti nemu smerujúceho posudzovať podľa ustanovení, ktoré vymedzujú, kedy je prípustné dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu (§ 239 O.s.p.).

Dovolanie proti uzneseniu je prípustné, ak je ním napadnuté zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu (§ 239 ods. 1 písm. a/ O.s.p.) alebo ak odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 písm. b/ veta prvá O.s.p.). Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky. Ustanovenia odsekov 1 a 2 neplatia, ak ide o uznesenie o príslušnosti, predbežnom opatrení, poriadkovej pokute, o znalcovskom, tlmočnom, o odmietnutí návrhu na zabezpečenie predmetu dôkazu vo veciach týkajúcich sa práva duševného vlastníctva a o trovách konania, ako aj o tých uzneseniach vo veciach upravených Zákonom o rodine, v ktorých sa vo veci samej rozhoduje uznesením (§ 239 ods. 3 O.s.p.).

I keď odporcom podané dovolanie smeruje proti zmeňujúcemu výroku uznesenia odvolacieho súdu (uvedenému v § 239 ods. 1 O.s.p.), bolo pri posudzovaní procesnej prípustnosti jeho mimoriadneho opravného prostriedku potrebné zohľadniť, že napadnutým je rozhodnutie vo výrokoch o trovách konania, v prípade ktorého je prípustnosť dovolania v zmysle § 239 ods. 3 O.s.p. výslovne vylúčená. Prípustnosť dovolania odporcu preto z § 239 O.s.p. nemožno vyvodiť.

Vzhľadom na vyššie uvedené by prípustnosť dovolania odporcu zakladala iba procesná vada konania v zmysle § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval

ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Ustanovenie § 237 O.s.p. nemá žiadne obmedzenia vo výpočte rozhodnutí odvolacieho súdu, ktoré sú spôsobilým predmetom dovolania. Ak je konanie postihnuté niektorou z týchto väd, možno dovolaním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým dovolanie nie je podľa § 239 O.s.p. prípustné.

Dovolateľ vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. nenamietal a v dovolacom konaní ani nevyšli najavo. Z týchto ustanovení preto prípustnosť dovolania odporcu nemožno vyvodiť.

Dovolací súd sa osobitne zaoberal otázkou, či v konaní nedošlo k procesnej vade v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Dôvodom, ktorý zakladá prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia je procesne nesprávny (vadný) postup súdu v občianskom súdnom konaní odnímajúci účastníkovi možnosť pred ním konať a uplatňovať procesné práva priznané mu za účelom zabezpečenia ochrany jeho práv. Postup súdu, ktorý je v súlade s procesnými predpismi, nemôže založiť procesnú vadu konania uvedenej povahy.

Odporca v dovolaní tvrdí, že k procesnej vade v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. došlo postupom odvolacieho súdu pri rozhodovaní o trovách prvostupňového a odvolacieho konania.

Účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal (§ 142 ods. 1 O.s.p.). Ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, nemusí súd výnimočne náhradu trov konania celkom alebo sčasti priznať (§ 150 O.s.p.). Ustanovenia o trovách konania pred súdom prvého stupňa platia i pre odvolacie konanie (§ 224 ods. 1 O.s.p.). Ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o trovách konania na súde prvého stupňa (§ 224 ods. 2 O.s.p.).

Z vyššie uvedeného vyplýva, že Občiansky súdny poriadok predpokladá procesné situácie, v ktorých odvolací súd bude rozhodovať nielen o trovách odvolacieho konania, ale tiež o trovách prvostupňového konania. Na základe toho dovolací súd považuje námietku dovolateľa, že procesný postup odvolacieho súdu (ktorý rozhodol o trovách prvostupňového a odvolacieho konania, pričom odporca toto jeho rozhodnutie nemohol napadnúť odvolaním) vykazoval znaky procesne nesprávneho postupu odnímajúceho odporcovi možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.), za neopodstatnenú.

Pokiaľ odporca namieta, že odvolací súd nepostupoval dôsledne podľa § 142 ods. 1 O.s.p. a nesprávne aplikoval alebo interpretoval § 150 O.s.p., namieta nesprávnosť právneho posúdenia veci odvolacím súdom v otázke náhrady trov konania. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Samotným (prípadne aj nesprávnym) právnym posúdením veci súdom, spočívajúcim v aplikácii hmotnoprávneho alebo procesného predpisu na zistený skutkový stav vyjadreným v rozhodnutí, nemôže byť založená procesná vada konania v zmysle § 237 O.s.p. (napríklad účastníkovi nemôže byť odňatá možnosť konať pred súdom – porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 112/2001 uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 43/2003 a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 50/2002 uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 1/2003). Právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov je v rozhodovaní Najvyššieho súdu Slovenskej republiky síce všeobecne považované za relevantný dovolací dôvod, ktorým možno odôvodniť procesne prípustné dovolanie (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), zároveň je ale zhodne zastávaný názor, že (ani prípadné) nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov samo o sebe nezakladá zmätočnosť rozhodnutia a procesnú vadu konania v zmysle § 237. Ani (prípadným) nesprávnym právnym posúdením veci súd účastníkovi konania neznemožňuje realizáciu žiadneho jeho procesného oprávnenia a neodníma mu možnosť pred súdom konať (viď napríklad rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 102/2004, sp. zn. 2 Cdo 282/2006,

sp. zn. 3 Cdo 174/2005 a sp. zn. 4 Cdo 165/2003). I keby tvrdenia dovolateľa boli opodstatnené (dovolací súd ich z uvedeného aspektu neposudzoval), dovolateľom vytýkaná skutočnosť by mala za následok vecnú nesprávnosť napadnutého uznesenia, nezakladala by ale prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 237 O.s.p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné (o taký prípad ale v prejednávanej veci nešlo). Keďže dovolanie odporcu nie je procesne prípustné, nemohol dovolací súd pristúpiť k posúdeniu správnosti právneho posúdenia veci odvolacím súdom.

Z vyššie uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie odporcu odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je dovolanie neprípustné. Pritom, riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nezaoberal sa vecnou správnosťou napadnutých výrokov rozhodnutia odvolacieho súdu.

V dovolacom konaní procesne úspešnému navrhovateľovi vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti odporcovi, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p., § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd navrhovateľovi nepriznal náhradu trov dovolacieho konania, lebo nepodal návrh na ich náhradu (§ 243b ods. 5 O.s.p., § 224 ods. 1 O.s.p. a § 151 ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 25. novembra 2010

JUDr. Daniela S u č a n s k á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková